

Rapport

Slutrapport FOKUS 2010 - december 2010

2011-01-28

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Västtrafiks mål	4
FOKUS 2010	4
Västtrafikresan för resenär med funktionsnedsättning	5
Planering av resan	5
När man väntar på resan	6
På väg till hållplatsen	7
På hållplatsen	7
Stiga på eller av fordon	9
Service under resan	9
Byten, anslutningsresor och service under resan	10
Integrerad trafik	11
Service efter resan	11
Fortsatt arbete	12
Bilaga	15
Personer med funktionsnedsättning	15

Sammanfattning

I Västtrafiks handlingsplan "Ökad tillgänglighet för personer med funktionshinder", 2004, sattes mål för anpassning av fordon, åtgärder på terminaler och hållplatser, integrerad trafik, information och service. Målen för anpassning av fordon, hållplatser och terminaler var att dessa skulle uppfyllas till 100 % senast år 2010.

Fordonsåtgärder

Resultat 2010-12-31

Audiovisuellt utrop	44 % (beräknas klart år 2012)
Låggolv	75 % (avser endast bussar)
Ramp eller lift	81 %
Rullstolsplats	88 %

Hållplats och terminaler

Åtgärder på ca 120 terminaler	64 % (beräknas klart år 2015)
Åtgärder på de drygt 640 största hållplatserna	48 % (beräknas klart år 2015)

Reseplaneraren

Den nya reseplaneraren motsvarar de funktionella kraven men målet att funktionsnedsatta ska få fullödlig information inför sin resa är inte helt uppfyllt då data ännu saknas för att upplysa om all trafik.

Integrerad trafik

Arbetet inleddes med genomgång av vilka åtgärder som skulle behövas i den anropsstyrda trafiken för att kunna utnyttja den för anslutningsresor till linjetrafiken. Närtrafik och Flextrafik är dock anpassade för specifika kundgrupper på landsbygden och i tätorter och den trafiken har utökats men inte ändrats för att klara anslutningsresor. För anslutningsresor har därför en ny trafiklösning tagits fram. Handlingsplanens beskrivning av utveckling av anropsstyrd trafik har genomförts men trafiken finns inte i hela regionen.

För särskild kollektivtrafik angavs att Västtrafik ska ta fram alternativ trafiklösning för ett "Hela Vägen"-koncept. En sådan lösning testas i Skövde, Falköping och Mariestad.

Resenärsstöd

Målet om ledsagning eller assistans är uppfyllt för de 27 platser där tjänsten hittills startats.

Västtrafiks mål

Ett av Västtrafiks sju övergripande mål är att öka tillgängligheten till kollektivtrafiken för människor med funktionsnedsättning och att arbeta för en samordning av den allmänna och den särskilda kollektivtrafiken. Utöver de övergripande målen har Västtrafik också lagt fast följande delmål om tillgänglighet:

- Alla som själva, eller med hjälp av ledsagare, kan ta sig till och från hållplats ska kunna resa med Västtrafik. Resan får inte vara den länk som brister.
- Senast år 2010 ska minst 90 procent av resenärerna med funktionsnedsättning kunna använda den allmänna kollektivtrafiken i Västra Götaland.

Med utgångspunkt från dessa mål togs en handlingsplan fram år 2004, ”Ökad tillgänglighet för personer med funktionshinder”. I handlingsplanen angavs mål för anpassning av fordon, åtgärder på terminaler och hållplatser, integrerad trafik, information och service. Arbeta med att förverkliga handlingsplanen har samlats under arbetsnamnet FOKUS 2010.

FOKUS 2010

FOKUS 2010 har bedrivit arbetet inom fem huvudområden, fordonsåtgärder, hållplatser och terminaler, reseplanerare, integrerad trafik och resenärstöd.

Arbetet med förbättrad information har dels bestått i att förbättra informationen i nuvarande reseplanerare och att ställa samman krav och ta fram underlag för upphandling av ny reseplanerare.

Hållplatser och terminaler har i huvudsak avsett fysiska åtgärder på 120 terminaler och de drygt 600 hållplatser som har över 100 påstigande per dag.

Integrerad trafiknät inleddes med genomgång av åtgärder för utveckling av trafiken. Inriktningen ändrades eftersom Närtrafik och Flextrafik är anpassade för specifika kundgrupper på landsbygden och i tätorter. För att klara anslutningsresor har en ny trafiklösning tagits fram.

Fordonsåtgärder har bland annat omfattat automatiska hållplatsutrop, inre informationsskyltar, låggolv, ramp eller lift och rullstolsplats.

Resenärstöd har dels avsett utveckling av hjälp vid byte och dels översyn av regler och rutiner för resor samt utbildning av trafikpersonal.

Västtrafikresan för resenär med funktionsnedsättning

Planering av resan

Det ska vara enkelt för resenärer med funktionsnedsättning att planera sin resa. De kan antingen själva använda reseplaneraren på Västtrafiks hemsida eller kontakta kundservice.

I reseplaneraren ska det finnas möjlighet att ange önskemål om standard för resan så att det går att hitta resalternativ som uppfyller krav på tillgänglighet på gångvägar, hållplatser och fordon. Önskemålen ska gå att spara i en personlig profil som underlättar när man söker fler resor. Västtrafiks ambition är att för de mest frekventerade hållplatserna ska finnas en detaljerad beskrivning med uppgifter om avstånd, trappor, hissar, dörrar och annat som resenärer med funktionsnedsättning i förväg har nytta av att veta för att planera en trygg resa.

Detta är gjort

Vi har gått igenom kundkrav från olika grupper av resenärer och preciserat krav på information före under och efter resan. Västtrafiks hemsida har förteckningar över vilka hållplatser som åtgärdats och vilka linjer som alltid körs med anpassade fordon.

Utifrån identifierade krav från olika kundgrupper har en ny reseplanerare upphandlats och den ska ge möjlighet att söka resor som uppfyller resenärens personliga krav på tillgänglighet. Reseplaneraren finns i en testversion med de uppgifter om tillgänglighet till trafiken och för de hållplatser som samlats in och lagrats i en databas. Den nya reseplaneraren kommer att lanseras för en begränsad grupp användare i februari 2011 och därefter kommer successivt fler och fler att kunna använda den. Reseplaneraren kommer emellertid bara att kunna ge upplysning om de hållplatser som inventerats och för att nå ambitionen om att

kunna informera om avstånd, trappor, hissar, dörrar med mera så krävs en mer omfattande inventering än den som gjorts nu i ett första skede.

En översyn har gjorts av Västtrafiks resevillkor vilket innebär tydligare regler för vad som gäller vid resor i rullstol.

När man väntar på resan

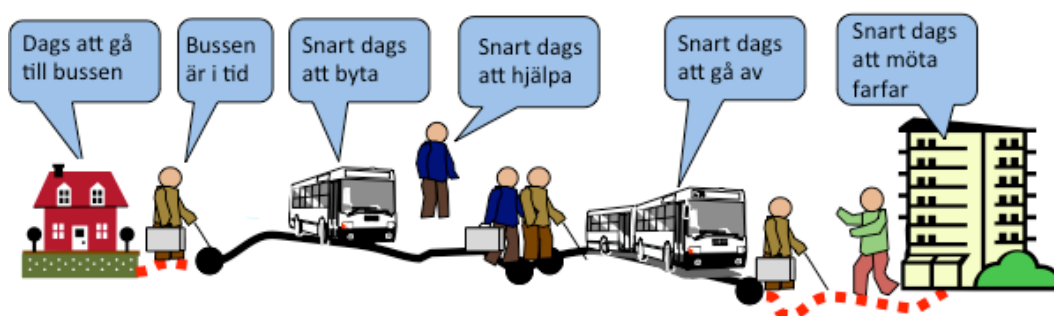
Västtrafik ska ge upplysning om trafiken i realtid så att man kan vänta hemma eller planera tiden fram till man måste vara på hållplatsen. I Västtrafiks nya reseplanerare kommer det att finnas en service som ger resenären information inför resan och under resan. Det kan till exempel vara en påminnelse via sms som talar om att fordonet är på väg, eller meddelanden som skickas iväg vid eventuella förseningar. Den typen av service ska också kunna ges till andra som man stämt träff med eller som ska möta vid resmålet.

Detta är gjort

I den nya reseplaneraren, som finns på hemsidan och i mobilen, kan man söka resor som tar hänsyn till eventuell realtid. Om försening/inställningar finns som påverkar resan så tar reseplaneraren hänsyn till detta. Realtid finns idag i flera av Västra Götalands städer och byggs ut till att omfatta hela regionen.

Västtrafik har etablerat en Kundinformationscentral, KIC, för att på ett tryggt sätt informera om störningar och åtgärda problem. KIC planeras vara i drift under andra kvartalet 2011.

Vid upphandling av reseplanerare har funktion för bevakning av resan beskrivits och detta finns med i reseplaneraren från och med våren 2011.

Resenärer ska kunna få information och påminnelser under hela resan.

På väg till hållplatsen

Personer med olika funktionsnedsättning ska lätt kunna orientera sig samt enkelt, självständigt och utan fara ta sig fram till hållplatsen/entrén. Vägen från hemmet till hållplatsen ska vara anpassad för att möta de behov som människor med olika funktionsnedsättning har. Markbeläggningen är jämn. Trottoarer och kantsten är välplanerade och har avfasningar för bland annat rollatorer och rullstolar. Vägen kan ha naturliga ledstråk eller ge orienteringsstöd med taktila plattor. Västtrafik upplyser om avstånd och gångtid till hållplatsen.

Detta är gjort

Västtrafik svarar inte för gångvägar men samarbetar med väghållarna, det vill säga kommunerna och Trafikverket, för att steg för steg att skapa lösningar som gör vägen till och från hållplatserna lätt att använda.

Den nya reseplaneraren kan ge information om hur lång gångvägen är till hållplats och hur lång tid det tar att gå. Dessutom kan man på en karta se hur man ska gå.

Systemen för att visa information om gångvägar till och från hållplats finns, men hinder på vägarna är ännu inte inventerade.

På hållplatsen

På hållplatsen ska det inte vara några problem att ta sig fram. Det ska finnas ledstråk, bra belysning både på hållplatsen och i vänthallen, sittbänkar och informationstavlor. Större terminaler är dessutom utrustade med en taktil informationstavla. Terminaler med byggnader har handikapptolett.

På de flesta hållplatser blir ankommande fordon aviserade i förväg på realtidsskärmar. När fordonet stannar och öppnar dörrarna på hållplatsen görs ett yttre destinationsutrop från fordonet om linje och destination till väntande resenärer.

Detta är gjort

Vi har inventerat och genomfört tillsammans med väghållarna kontinuerligt åtgärder på de hållplatser som har fler än 100 påstigande per dygn. All inventerad data om hållplatser och terminaler lagras i en databas.

Av de drygt 750 hållplatser och terminaler i Västra Götaland som har störst antal påstigande har 75 terminaler (64 %) och 308 (48 %) hållplatser åtgärdats. Där finns bl.a. förhöjd kantsten, ledstråk, belysning och bänk. Detta gör att uppskattningsvis 65 % av personer med funktionsnedsättning i Västra Götalandsregionen kan resa med Västtrafik.

Område	åtgärdade terminaler	åtgärdade hållplatser
Skaraborg	11 st 61 %	12 st 40 %
Sjuhärad	6 st 38 %	30 st 46 %
Fyrbodal	15 st 54 %	11 st 21 %
Göteborg region	14 st 56 %	44 st 33 %
Göteborg stad	29 st 94 %	211 st 58 %

På terminaler och större hållplatser kan flera hållplatslägen behöva åtgärdas. I exempelvis Göteborg är det 770 hållplatslägen som blivit åtgärdade.

EI- och batteriskyltar som visar information finns på drygt 580 hållplatser i Västra Götaland. Skyltarna visar tidtabellstider och störningsinformation och där realtidssystem finns visas information om avgångar i realtid.

Utöver de drygt 640 största hållplatserna och ca 120 terminalerna som prioriterats inom FOKUS 2010 har kommunerna åtgärdat 50-100 hållplatser. I Göteborg är 90 % av hållplatserna för stombussar ombyggda.

Yttre destinationsutrop sker på alla spårvagnar och på 85% av bussarna i Göteborgs stadstrafik.

Detta är en tillgänglighetsanpassad hållplats

För att en hållplats ska klassas som tillgänglig måste följande kriterier vara uppfyllda enligt Västtrafik:

Taktilt ledstråk finns till påstigningsplatsen – Vågformade plattor som hjälper synskadade personer att med orienteringskäpp hitta fram till påstigningen där fordonet stannar med främre dörren.

Kantstenshöjd – Den del av hållplatsen som vetter mot gatan höjs till 17cm och minskar steget in till fordonet och gör det lättare att komma på fordonet.

Kontrastmarkering – En ljus kantremsa utmed kantstenen, som skiljer hållplatsen från körbanan.

Allmänbelysning – Gatubelysning som gör det lätt att hitta på hållplatsen.

Belysning i väderskydd – För att göra det lättare att läsa informationen i väderskyddet.

Bänk utanför och i väderskydd – Möjliggör en vilopaus på hållplatsen.

Väderskydd – Finns på större hållplatser, för att skydda mot väder och vind.

Realtidsskylt – Visar aktuell kollektivtrafikinformation. I dag finns det inte på alla anpassade hållplatser, men byggs ut successivt.

Markbeläggning – Jämna material utan branta lutningar på hållplatsen.

Stiga på eller av fordon

Resenärer som använder rullstol eller rollator ska enkelt ta sig ombord, antingen på egen hand eller med hjälp om de har med sig en ledsagare. Om resenär inte själv kan hantera lift/ramp på båt, tåg eller buss, ges assistans av trafikpersonal. Med undantag av spårvagns- och busstrafik i Göteborg hjälper trafikpersonalen vid behov till med på- och avstigning, med att spänna fast rullstolen och med biljettvalidering.

Detta är gjort

Västtrafik har upphandlat trafik med fordon som har lågt golv, låg entré och ramp eller lift. På Västtrafiks hemsida finns förteckning över vilka linjer som alltid körs med fordon som har lågt golv, ramp eller lift och har plats för rullstol.

Västtrafik har budgeterat för att alla bussar ska ha låggolv, ramp eller lift från och med 2011.

I december 2010 har Västtrafik kontrakterat 1291 bussar med lågt golv och 1560 bussar med ramp eller lift. Vid årsskiftet saknades ramp eller lift på 155 bussar varav 124 saknade rullstolsplats. Av de 242 spårvagnarna har 120 låggolv och rullstolsplats.

Service under resan

Ombord på fordonet ska finnas platser som är särskilt anpassade och markerade för personer med funktionsnedsättning. Dessutom ska det finnas särskilda platser för resenärer som reser med rullstol och plats att parkera en rollator. Dessa platser ska gå att reservera.

Information om nästa hållplats visas på displayer ombord och ropas automatiskt ut via högtalarna. Kortläsare, biljettmaskin och betalmaskiner är placerade på en nivå som och är lätta att nå. Dessutom är fordonen utrustade med stanna knappar som har taktill symbol eller text.

Detta är gjort

Krav på audiovisuellt utrop (hållplatsutrop och informationsskylt) och rullstolsplats ställs av Västtrafik i samband med upphandling av trafik.

Audiovisuellt utrop finns i 41 % av bussarna, 66 % av spårvagnssätten¹, 64 % av tågen och 36 % av båtarna. Planen är att under 2012 ska audiovisuellt utrop finnas i alla fordon.

Rullstolsplats finns i 92 % av bussarna, 67 % av spårvagnssätten¹, 92 % av tågen och 78 % av båtarna.

I trafikavtalen finns angivet att trafikpersonalen ska ha fått utbildning om vilka behov olika personer med funktionsnedsättning har i kollektivtrafiken.

Byten, anslutningsresor och service under resan

För resenärer som bor vid sidan av de stora trafikstråken eller som av någon annan anledning önskar bli hämtade hemma vid dörren eller få resa hela vägen hem från hållplatsen, går det att boka anslutningsresor. Om man ska ha anslutning i båda ändar av resan och byten under sin resa, är det möjligt att göra hela beställningen på en och samma gång.

På hållplatser där man kan byta mellan linjer kan alla som själva bedömer att de behöver hjälp få det. Hjälpen beställer man i förväg via Västtrafiks hemsida eller kundservice.

Resenärer med särskilda behov, som rullstolsplats eller hjälp av ledsagare vid byten, ska kunna beställa hjälp och boka plats samtidigt som de beställer resan. Det ska även bli möjligt att betala för hela resan när man gör bokningen. Västtrafik har som mål att det ska gå att få hjälp vid byte på alla platser där man kan byta i Västtrafiks trafiksystem.

Detta är gjort

Västtrafik har hjälp vid byte eller ledsagarservice på 27 platser som finns listade på hemsidan.

Hjälp vid byte eller ledsagarservice är öppen för alla och ingår i biljettpriset. Det är resenären som själv avgör om man har behov av hjälp vid byte eller inte.

Hjälp vid byte

¹ Andel av fordonssätt, dvs två spårvagnar M28/M29 räknas som ett sätt.

Integrerad trafik

Anropsstyrd trafik som ger kortare gångavstånd har byggts ut och finns i form av Flexlinjer i Göteborg, Mölndal, Lerum och Uddevalla. Flextrafik i Falköping, Götene, Mariestad, Skara, Tibro och Tidaholm samt som Närtrafik i 29 kommuner. Trafikutbud varierar mellan kommunerna. I Göteborg är Flexlinjerna utbyggda i alla stadsdelar och öppna för alla resenärer.

Eftersom många personer har svårt att ta sig till och från hållplatsen har en ny tjänst tagits fram som innebär att alla resenärer kan beställa anslutningsresa till linjetrafik. Anslutningsresor kan beställas från vilken adress som helst till vissa byteshållplatser i linjetrafiken.

Detta är gjort

Försök har startats med anslutningstrafik i Skövde, Mariestad och Falköping. Tjänsten kallas "Hela Vägen" och ger möjlighet till anslutning mellan alla adresser i de medverkande kommunerna och vissa hållplatser i linjetrafiken.

Service efter resan

Det ska vara enkelt att lämna synpunkter på trafiken och förslag till förbättringar. Om det inträffat störningar ska det vara enkelt att ansöka om resegaranti. Resegarantin ska omfatta brister i utlovad tillgänglighet. Om en person med funktionsnedsättning inte kan genomföra resan på grund av att fordon eller hållplatser inte har den tillgänglighet som utlovats ska det finnas möjlighet till ersättning enligt resegarantin.

Detta är gjort

Västtrafik har samlat de funktioner som hanterar kundinformation för allmänna kollektivtrafiken till ett Kundinformationscenter, KIC, som på ett effektivare sätt kan hantera kundärenden.

Fortsatt arbete

Riksdagen antog den 31 maj 2000 propositionen "Från patient till medborgare - en nationell handlingsplan för handikappolitiken". I den nationella handlingsplanen finns ett mål att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning senast år 2010.

Västtrafik har i sin handlingsplan preciserat detta mål i form av fordonsåtgärder och åtgärder på de 720 terminaler och hållplatser med flest påstigande. Västtrafiks mål är att alla fordon år 2010 ska ha automatiska hållplatsutrop, inre informationsskyltar, rullstolsplats samt ramp eller lift. Terminalerna och hållplatserna ska ha förhöjd kantsten, ledstråk, belysning, sittbänk och realtidsinformation.

Dessa mål är inte helt uppfyllda och ytterligare åtgärder kommer därför att krävas de kommande åren.

Justerad inriktning av fortsatt arbete

Enligt nya kollektivtrafiklagen ska regionala trafikmyndigheten upprätta ett trafikförsörjningsprogram som innehåller en redovisning av bland annat mål och åtgärder för anpassning av kollektivtrafik med hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättning samt de bytespunkter och linjer som ska vara fullt tillgängliga för alla resenärer. Det fortsatta arbetet i Västra Götaland föreslås anpassas till riktlinjerna för regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Ny kollektivtrafiklag

10 § Ett regionalt trafikförsörjningsprogram ska innehålla en redovisning av

1. behovet av regional kollektivtrafik i länet samt mål för kollektivtrafikförsörjningen,
2. alla former av regional kollektivtrafik i länet, både trafik som bedöms kunna utföras på kommersiell grund och trafik som myndigheten avser att ombesörja på grundval av allmän trafikplikt,
3. åtgärder för att skydda miljön,
4. tidsbestämda mål och åtgärder för anpassning av kollektivtrafik med hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättning,
5. de bytespunkter och linjer som ska vara fullt tillgängliga för alla resenärer, samt
6. omfattningen av trafik enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riksfärdtjänst och grunderna för prissättningen för resor med sådan trafik, i den mån uppgifter enligt dessa lagar har överlåtits till den regionala kollektivtrafikmyndigheten

Västtrafiks mål och åtgärder för anpassning av kollektivtrafik med hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättning överensstämmer i stort med framtida krav. Vissa justeringar behöver emellertid göras för att klara krav att i ett regionalt trafikförsörjningsprogram ange de linjer som ska vara fullt tillgängliga för alla resenärer.

Västtrafik har i verksamhetsplanen beskrivit de stråk där det finns potential att utveckla konkurrenskraftig kollektivtrafik. I första hand kan dessa linjer i dessa stråk bestämmas vara de linjer som ska vara fullt tillgängliga för alla resenärer. I dessa stråk identifieras även de bytespunkter som ska vara fullt tillgängliga. Denna inriktning på fortsatta arbetet överensstämmer då med tidigare bedömningar som gjorts. En ny genomgång behöver emellertid göras för att fastställa de detaljerade åtgärder som krävs för respektive linje.

Riktlinjer bör fastställas för när en linje ska anses vara fullt tillgänglig med hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättning. Det skulle exempelvis kunna uttryckas så att en linje anses fullt tillgänglig om den enbart trafikeras med tillgängliga fordon och att 75 % av hållplatserna anpassats och att dessa valts så att de täcker minst 90 % av de påstigande på linjen.

Hållplatser samt till och från hållplatser

Västtrafik är inte huvudman för området på hållplatsen och utanför hållplatsen utan det är väghållaren, dvs kommunerna och Trafikverket. Det är kommunerna och Trafikverket som har ansvaret för den del av resan som består i att förflytta sig till eller från hållplatsen och på hållplatsen. Ett stort ansvar ligger på väghållaren för att alla resenärer ska kunna utnyttja kollektivtrafiken. Västtrafik ska samarbeta med väghållarna för att hållplatser och terminaler blir fullt tillgängliga samt att gångvägar prioriteras till och från tillgängliga bytespunkter och linjer.

Planen är att under slutet av 2011 gå igenom de största terminalerna och hållplatserna och skapa den information som krävs för att ge en detaljerad information för alla olika krav på resor.

Resa dörr till dörr och integrerad trafik

Försöket med tjänsten ”Hela Vägen” ska följas upp och utifrån erfarenheterna ska det sedan beslutas om tjänsten successivt ska erbjudas i hela Västra Götaland.

Betalning

Det är viktigt att vidareutveckla en enkel betalning för hela resan inklusive eventuella anslutningar. Västtrafik ska samverka med andra trafikoperatörer så att den fria etableringen på kollektivtrafikmarknaden inte försvårar för resenärerna.

Reseplanerare

Den nya reseplaneraren skall utvidgas så att den kan fungera som en reseplanerare för alla och ersätta nuvarande reseplanerare. Alla beställda funktioner ska driftsättas.

Vidare ska reseplaneraren utvidgas så att det blir möjligt att beställa en kopplad resa, det vill säga koppla samman Planet, Anropsstyrd trafiks bokningssystem, med reseplaneraren och en bokningsmöjlighet.

En mycket viktig del i arbetet med en fungerande reseplanerare är att inventera och uppdatera data om tillgänglighet på hållplatser terminaler och trafik. Västtrafik ansvarar inte för vägnätet till och från hållplatser och samarbete behövs därför med kommuner och Trafikverket om inventering av gångvägar

Service

Utöka platser där man kan beställa hjälp vid byte.

All trafikpersonal ska via förarcertifieringen eller motsvarande utbildas i bemötande av alla kundgrupper.

Resegaranti

Resegarantin ska utvecklas till att omfatta Västtrafiks åtagande om tillgänglighet.

Bilaga

Personer med funktionsnedsättning

En person med en funktionsnedsättning har en eller flera begränsningar som gör det svårare för henne att klara sig på egen hand i samhället. Går det att göra anpassningar, är funktionsnedsättningen inte längre något hinder. Går hindret inte att ta bort blir det ett funktionshinder.

Det finns olika tolkningar av vad som är en funktionsnedsättning. Eftersom det saknas en entydig definition, kan vi inte ge en bestämd siffra på hur stor andel av befolkningen som har funktionsnedsättning.

Vad vi däremot vet, är att det finns fler än 200 000 personer i Västra Götaland som har varaktig funktionsnedsättning som inte beror på normalt åldrande. Det motsvarar cirka 13 procent av befolkningen i yrkesverksam ålder.

Vi vet också att befolkningen blir äldre och äldre. Ålder är i sig ingen funktionsnedsättning, men med åldern ökar ofta antal funktionsnedsättningar.

I Västra Götaland finns cirka 300 000 personer som är 65 år eller äldre. Av dem är ungefär 86 000 80 år eller äldre.

Det finns många typer av funktionsnedsättningar. Siffrorna på hur många som har de olika funktionsnedsättningarna är hämtade ur en inventering från Västra Götalandsregionens Handikappkommitté år 2000 (då benämndes de funktionshinder).

Observera att en person kan ha flera funktionsnedsättningar och därför har vi inte gjort någon summering. Alla siffror är ungefärliga.

Hörselskada eller dövhet	155 000 (varav 2 000 döva)
Synskada eller blindhet	15 000 (varav 1 500 blinda)
Kognitiv funktionsnedsättning	6 500 med utvecklingsstörning
Neurologiska sjukdomar och/eller rörelsenedsättning	35 000
Medicinsk funktionsnedsättning	160 000
Psykisk funktionsnedsättning	6 000
Miljörelaterad funktionsnedsättning (allergi)	450 000
Miljörelaterad funktionsnedsättning (elöverkänslighet)	20 000

Västtrafik måste ta hänsyn till särskilda behov hos många personer när vi utvecklar kollektivtrafiken. Kanske handlar det om så många som 20 procent av den vuxna befolkningen. Att anpassa till förmån för personer med funktionsnedsättning innebär oftast en ökad tillgänglighet för alla, inte en försämring för andra, vilket bidrar till att kollektivtrafiken görs mer attraktiv i sin helhet.